

Úvodní stránka>Obrátit se na soud>Kde a jak>Právo kterého státu se použije?

Právo kterého státu se použije?

Kypr

1 Zdroje platných norem

1.1 Vnitrostátní normy

Pokud je přeshraniční věc předložená soudu, pravidla, podle kterých se určuje rozhodné právo na Kypru, jsou především pravidla stanovená v právních předpisech EU, a to zejména nařízení (ES) č. 593/2008 (Řím I) o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy a (ES) č. 864/2007 (Řím II) o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy.

Kromě toho se kyperské soudy řídí vlastní judikaturou, poněvadž neexistují žádné příslušné vnitrostátní právo ani kodifikovaná pravidla. V případě neexistence příslušné kyperské judikatury soudy použijí anglické obyčejové právo podle článku 29 odst. 1 písem. c) zákona o soudech (zákon č. 14/60).

1.2 Vícestranné mezinárodní úmluvy

Haagská úmluva ze dne 1. července 1985 o právu rozhodném pro trust a o jeho uznávání, kterou Kyperská republika ratifikovala na základě ratifikačního zákona č. 15 (III) z roku 2017.

1.3 Hlavní dvoustranné úmluvy

Nepoužije se.

2 Uplatňování kolizních norem

2.1 Povinnost soudce uplatnit kolizní normy z vlastní iniciativy

Soudce není povinen tato pravidla uplatnit z vlastního podnětu. Tuto věc může předložit pouze účastník řízení, který musí na základě důkazů úspěšně prokázat, že právo jiného státu přednost nahrazuje právo Kypru. Pokud soud o tom není přesvědčený, uplatní se právo Kypru.

Poněvadž je tato praxe záležitostí důkazů a postupu, nedotýkají se jí uvedená nařízení (ES) č. 593/2008 a (ES) č. 864/2007.

2.2 Zpětný odkaz

Nařízení (ES) č. 593/2008 a (ES) č. 864/2007 neumožňují uplatnění pravidla *zpětného a dalšího odkazu*. V případech, na něž se nařízení nevztahují, lze pravidlo *zpětného a dalšího odkazu* uplatnit takto:

Soud projedávající věc, při které se zjistí, že by se mělo uplatnit právo jiného státu, musí uplatnit buď pouze vnitrostátní právní předpisy tohoto práva, nebo právo v celém rozsahu, včetně mezinárodních pravidel rozhodných podle daného práva.

Problémy v tom druhém případě vyplývají ze skutečnosti, že pravidla o rozhodném právu podle právního systému druhého dotčeného státu mohou soudce odkázat na kyperské právo, které musí uplatnit (*zpětný a další odkaz*). V takovém případě má soud dvě možnosti: buď akceptovat pravidlo pravidla *zpětného a dalšího odkazu* a uplatnit kyperské právo (teorie „*částečného zpětného a dalšího odkazu*“), nebo jej odmítnout a použít pouze právo jiného státu v celém rozsahu („*úplný zpětný a další odkaz*“).

2.3 Změna kolizního kritéria

S cílem zabránit jakýmkoliv problému, který by mohl vzniknout při změně kolizního kritéria (např. bydliště, místa, kam byla movitá věc nebo trust přemístěn atd.), se pravidlo o rozhodném právu obvykle používá ke stanovení data, kdy je kolizní kritérium identifikováno zjištěn. Jako příklad zde poslouží článek 7 Haagské úmluvy ze dne 1. července 1985 o trustech.

2.4 Výjimky z obvyklého uplatňování kolizních norem

Právo jiného státu by se nemělo použít ani v případech, kdy pravidla o rozhodném právu vyžadují, aby bylo použito, pokud je jeho použití v rozporu s veřejným pořádkem Kyperské republiky. Podle judikatury zahrnuje „veřejný pořádek“ základní zásady spravedlnosti a veřejné morality a etiky (*Pilavachi & Co Ltd v. International Chemical Co Ltd (1965) 1 CLR 97*).

Právo jiného státu se taktéž nepoužije, pokud jde o cla, daně a zdaňování.

2.5 Zjištění cizího práva

Uplatňuje se pravidlo stanovené ve věci *Royal Bank of Scotland plc v Geodrill Co Ltd and Others (1993) 1 JSC 753*, v níž bylo rozhodnuto, že strana, která argumentuje, že se ve věci má použít cizí právo, musí nejprve tento nárok uplatnit a následně to soudu prokázat předložením znaleckého posudku. Pokud soud není s těmito důkazy spokojen nebo pokud ani jedna ze stran tento nárok neuplatní, použije se právo Kypru.

3 Kolizní pravidla

3.1 Smluvní závazky a právní akty

Nařízení (ES) č. 593/2008 (Řím I) se vztahuje na všechny smluvní závazkové vztahy a právní úkony, když vznikne otázka, které právo by se mělo použít.

3.2 Mimosmluvní závazky

Nařízení (ES) č. 864/2007 (Řím II) se uplatňuje ve většině případů, při kterých je obecným pravidlem, že rozhodné právo by se mělo určit na základě místa, kde vznikla škoda (*lex loci damni*) bez ohledu na to, na území které země nebo zemí by mohly nastat nepřímé následky. Nařízení taktéž stanoví zvláštní pravidla pro určení rozhodného práva pro konkrétní druhy mimosmluvních závazkových vztahů, jako je např. nekalá soutěž a odpovědnost za výrobek.

Co se týče trustů, použije se (ratifikační) zákon o trustech a jejich uznávání z roku 2017 (zákon č. 15(III)/2017), kterým se ratifikuje Haagská úmluva z roku 1985. Podle ratifikačního zákona a úmluvy by měl trust řídit právem, které zvolí správce trustu. V opačném případě by se měl trust řídit právem, s kterým má nejtěsnější vazbu.

3.3 Osobní stav, jeho aspekty související s občanským stavem (jméno, bydliště, způsobilost k právům a právním úkonům)

Příjmení

Zákon o vztahu mezi rodiči a dětmi (zákon č. 216/90) se vztahuje na určení příjmení. Podle zákona č. 216/90 se příjmení dítěte určuje na základě společného prohlášení učiněného rodiči dítěte během tří měsíců od data narození. Pokud toto prohlášení neučiní, dítě dostane příjmení otce. Dítě narozené mimo manželství dostane příjmení matky, pokud nebo dokud otec neuzná otcovství dítěte.

Bydliště

Bydliště osoby se určuje podle kapitoly 195 zákona o závětech a dědění, která stanoví, že každá osoba má v kterýkoli okamžik buď bydliště získané při svém narození („bydliště původu“), nebo bydliště, které získá nebo si dobrovolně ponechala („zvolené bydliště“).

V případě manželského dítěte, které se narodilo během života svého otce, je bydliště původu dítěte stejné jako bydliště otce v době narození dítěte.

V případě nemanželského dítěte nebo dítěte narozeného po smrti svého otce, je bydliště původu dítěte stejné jako bydliště matky v době narození dítěte.

Způsobilost

Způsobilost osoby uzavřít manželství je předmětem zákona o manželství (zákon č. 104(I)/2013), jehož článek 14 stanoví, že osoba není způsobilá uzavřít manželství, pokud je jí méně než osmnáct let nebo není v době uzavření manželství schopna dát svůj souhlas z důvodu duševní poruchy nebo nedostatečných duševních schopností, nebo z důvodu mozkového nebo jiného onemocnění, nebo mozkové či jiné choroby, nebo z důvodu závislosti na návykových látkách, kvůli nimž není tato osoba schopna porozumět svému jednání nebo si není vědoma svého jednání.

Pokud je však danému páru nebo jedné osobě z páru méně než osmnáct let, má se za to, že jsou způsobilí uzavřít manželství, pokud je jim alespoň šestnáct let nebo pokud jejich poručníci písemně souhlasili nebo pokud existují závažné důvody, které manželství odůvodňují. Pokud je výše uvedený souhlas odmítnut nebo pokud není ustanoven žádný poručník, otázka, zda je osoba způsobilá uzavřít manželství, by měla být vyřešena soudem pro rodinné věci v okrese, v němž má daná osoba bydliště.

Co se týče způsobilosti k právnímu jednání, článek 11 kapitoly 149 zákona o smlouvách stanoví, že osoba je způsobilá uzavírat smlouvy, je-li duševně zdravá a tato způsobilost jí není odepřena ze zákona. Tento zákon stanoví, že osoba v manželství se nepovažuje za neschopnou uzavírat smlouvy pouze z toho důvodu, že nedovršila věk osmnáct let.

3.4 Určení vztahu rodič – dítě, včetně osvojení

3.4.1 Určení vztahu rodič – dítě

Právní vztah mezi rodičem a dítětem, včetně rodičovské zodpovědnosti, výživného a komunikace, se jsou upraveny v kyperském právu, zejména zákonem o vztahu mezi rodiči a dětmi (zákon č. 216/90).

Nařízení (ES) č. 2201/2003 (Brusel IIa) a nařízení (ES) č. 4/2009 a Haagská úmluva z roku 1996 o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí se taktéž uplatňují, pokud jde o záležitosti, na které se vztahují.

3.4.2 Osvojení

Pokud řízení o osvojení probíhá před kyperskými soudy, použije se kyperské právo bez ohledu na to, zda má osvojení přeshraniční prvek.

3.5 Manželství, nesezdané soužití, registrované partnerství, rozvod, rozlučka, vyživovací povinnost

3.5.1 Manželství

Záležitosti týkající se uzavření a zrušení manželství na Kypru upravuje zákon o rodině z roku 2003 (zákon č. 104(I)/2003). Tyto záležitosti jsou taktéž předmětem úmluvy OSN o souhlasu k manželství, nejnižším věku pro uzavření manželství a registraci manželství, jak je ratifikována v Kyperské republice zákonem č. 16(III)/2003.

3.5.2 Nesezdané soužití a registrované partnerství

3.5.3 Rozvod a rozlučka

Záležitosti týkající se rozvodu jsou upravené v článku 111 Ústavy a v zákoně o pokusu o smíření a duchovním rozvedení manželství z roku 1990 (zákon č. 22/1990) v souvislosti s církevními sňatky a v zákoně o manželství (zákon č. 104(I)/2003).

Haagská úmluva o uznávání rozvodů a zrušení manželského soužití z roku 1971, jak byla ratifikována Kyperskou republikou zákonem č. 14(III)/1983, se použije v záležitostech týkajících se uznávání rozvodů a rozluk.

3.5.4 Vyživovací povinnost

Vyživovací povinnost

Podle zákona o majetkových poměrech v manželství (zákon č. 232/1991), ve znění pozdějších předpisů:

Pokud manželé přestanou žít spolu, soud může na žádost jednoho z manželů vydat rozhodnutí o vyživovací povinnosti, v kterém uloží druhému manželovi povinnost platit výživné manželovi, který žádá o výživné.

Vyživovací povinnost mezi bývalými manželi se uplatňuje, pokud si jeden z nich není schopen zajistit sám živobytí z vlastního příjmu nebo majetku, a:

- a) pokud po ukončení rozvodu nebo po uplynutí níže uvedených lhůt jeho věk nebo zdravotní stav takový, že není schopen začít vykonávat nebo nadále vykonávat povolání, kterým by si zajistil živobytí;
- b) pokud má ve své péči nezletilé dítě nebo dospělé dítě nebo jinou závislou osobu, která se o sebe není schopna starat z důvodu tělesného nebo duševního postižení, a osoba, která žádá o výživné, si z toho důvodu nemůže nalézt vhodné zaměstnání;
- c) nemůže najít stabilní a vhodné zaměstnání nebo potřebuje odbornou přípravu, která nebude trvat déle než tři roky od ukončení rozvodu;
- d) v jakémkoli jiném případě v případě, že je poskytnutí výživného do ukončení rozvodu nevyhnutelné z důvodu spravedlnosti.

Výživné může být zamítnuto nebo sníženo ze závažných důvodů, a to zejména pokud manželství trvalo krátce nebo pokud manžel, který by mohl mít nárok na výživné, je za rozvod nebo ukončení soužití zodpovědný, nebo pokud si tento manžel svoji chudobu způsobil vlastní vinou.

Nárok na výživné by měl taktéž skončit nebo by měl být soudní usnesení nařizující vyživovací povinnost odpovídajícím způsobem upravit, pokud to vyžadují okolnosti.

Vyživovací povinnost k nezletilému dítěti

Podle zákona o vztahu mezi rodiči a dětmi (zákon č. 216/90) spočívá vyživovací povinnost k nezletilému dítěti na rodičích společně podle jejich finančních prostředků. Výše uvedená rodičovská povinnost může trvat na základě rozhodnutí nebo soudního smíru i poté, co dítě dosáhne dospělosti, je-li to odůvodněno výjimečnými okolnostmi (např. dítě je prohlášeno za nezpůsobilé k právním úkonům nebo postižené, nebo slouží u národní gardy, nebo navštěvuje kurzy ve vzdělávací instituci nebo odborné škole).

Nárok nezletilého dítěte na výživné od rodičů přetrvává, i pokud vlastní nějaký majetek.

3.6 Majetkové poměry v manželství

Uplatňuje se článek 13 zákona č. 232/1991, přičemž základním pravidlem je to, že manželství nemění autonomii manželů ve vztahu k majetku. Článek 14 zákona však umožňuje jednomu z manželů vznést nárok na majetek druhého manžela v případě rozvedení nebo zrušení manželství, a to za předpokladu, že manžel, který nárok vznáší, jakýmkoli způsobem přispěl ke zvýšení hodnoty majetku druhého manžela. Strana, která uplatňuje nárok, může na základě žaloby požádat o to, aby jí byla vyplacena část, o kterou se zvýšila hodnota majetku v důsledku jejího příspěvku.

Za příspěvek jednoho z manželů, který zvýšil hodnotu majetku druhého manžela, se považuje jedna třetina ze zvýšené hodnoty majetku, není-li prokázán nižší nebo vyšší příspěvek.

Zvýšení hodnoty majetku manželů nezahrnuje to, co manželé získali v rámci daru, dědictví, odkazu nebo jiného obdarování.

3.7 Závěti a dědictví

Dědění a všechny záležitosti týkající se dědictví, s výjimkou formuláře, který se používá k sepsání a odvolání závěti, upravuje nařízení (EU) č. 650/2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení.

V souladu s článkem 22 výše uvedeného nařízení si může osoba za rozhodné právo, kterým se bude spravovat její dědění, zvolit právo státu, jehož státní příslušnost má v době rozhodování nebo v době smrti. Volba rozhodného práva se uskuteční výslovným prohlášením.

Byla-li sepsána závěť, použije se Haagská úmluva z 5. října 1961 o střetu zákonů týkajících se formy pořízení pro případ smrti. V souladu s článkem 1 Úmluvy bude závěť platná, co se týče formy, pokud její forma je v souladu s místním právem podle:

- a) místa, kde ji zůstavitel vyhotovil, nebo
- b) státní příslušnosti zůstavitele, a to buď v době, kdy závěť vyhotovil nebo v době jeho smrti, nebo
- c) místa, kde měl zůstavitel své bydliště nebo obvyklé bydliště buď v době, kdy závěť vyhotovil, nebo v době jeho smrti, nebo
- d) místa, kde se nachází nemovitost, které se závěť dotýká.

3.8 Věcná práva

Na vztahy vytvářející závazky, které souvisí s nemovitostmi, se uplatňuje nařízení (ES) č. 593/2008 (Řím I), v kterém je stanoveno, že se smlouva řídí právem zvoleným stranami. V případě, že právo nebylo zvoleno, použije se článek 4 nařízení, který výslovně stanoví rozhodné právo pro každý případ. Co se týče smluv týkajících se *věcných práv*, v souladu s judikaturou kyperských soudů soud uplatní jurisdikci země, v níž se nemovitost nachází (*lex situs*).

3.9 Insolvence

Rozhodné právo se určí podle nařízení (ES) č. 1346/2000 o úpadkovém řízení. Je to právo státu, na jehož území je toto řízení zahájeno.

Poslední aktualizace: 17/04/2018

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.